

ता. राहता व ता. श्रीरामपुर जि. अहमदनगर येथील
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी राहता व
श्रीरामपुर तालुक्यातील ग्रामपंचायतींना सार्वजनिक
प्रयोजनासाठी विनामुल्य प्रदान करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : मशेम-२०२४/प्र.क्र.१७/ल-७
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक : १३ मार्च, २०२४

संदर्भ:- १) शासन परिपत्रक क्र. मशेम-२०२३/प्र.क्र.५०/ल-७ दि. ८ फेब्रुवारी, २०२४
२) शासन निर्णय क्रमांक : मशेम-२०२४/प्र.क्र.११/ल-७ दि. १३ मार्च, २०२४

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी ज्या ग्रामपंचायत क्षेत्रामध्ये आहेत, अशा ग्रामपंचायतींकडून गावठाण विस्तार, शासकीय घरकुल योजना, घनकचरा व्यवस्थापन किंवा पाणी पुरवठा योजना या सार्वजनिक प्रयोजनार्थ जमीन मागणीचे शासनास प्राप्त होणा-या प्रस्तावांची वारंवारता, महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) अधिनियम, १९६१ (सुधारणा) अधिनियम, २०२३ अन्वये कलम २८-१ अअ मधील पोटकलम ३अ मधील तरतुद, स्थानिक स्वराज्यसंस्थांचे मर्यादित आर्थिक स्रोत तसेच शासकीय जमीन नगरपालिकांना सार्वजनिक सुविधा/ सार्वजनिक प्रयोजनांकरिता विनामुल्य प्रदान करण्याबाबतचे सद्यस्थितीत अस्तित्वात असलेले धोरण व संबंधित शासन आदेश यांचा साकल्याने विचार करता, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी नगरपालिका/ नगरपरीषद/ ग्रामपंचायत यांना अनुज्ञेय सार्वजनिक प्रयोजनार्थ विनामुल्य देण्याबाबतचे धोरण मा. मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेने उक्त संदर्भाधिन क्र. २ मध्ये नमुद शासन निर्णय दि. १३ मार्च, २०२४ अन्वये निश्चित करण्यात आले आहे.

अहमदनगर जिल्ह्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे की, राहता तालुक्यातील मौजे ऐलमवाडी, निघोज, निमगांव कोन्हाळे, पिंपळवाडी, रांजणखोल, रुई, सावळीविहिर बु., सावळीविहिर खुर्द, नांदुर खुर्द आणि नांदुर बु. या १० ग्रामपंचायती व श्रीरामपूर तालुक्यातील मौजे उंदिरगाव, उक्कलगाव, निमगाव खैरी, फत्याबाद, बेलापूर, मुठेवडगाव, वळदगाव, हरेगाव, शिरसगाव आणि खंडाळा या १० ग्रामपंचायती अशा एकूण २० ग्रामपंचायतींना महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाची जमिन विविध सार्वजनिक प्रयोजनासाठी मिळणेच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांचेमार्फत महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आले होते. महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या संचालक मंडळाच्या क्र.३२१/३ बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाकडून शासनास प्रस्ताव सादर केले आहेत.

प्रस्तुत मागणी केलेल्या जमिनींचा वापर हा संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था सर्व सामान्य जनतेसाठी सोई सुविधा निर्माण करण्यासाठी केला जाणार असल्याने लोकोपयोगी, सार्वजनिक सुविधा व दि.११/०३/२०२४ रोजीच्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीत मा. मंत्रीमंडळाने घेतलेला निर्णय विचारात घेता, प्रस्तुत अहमदनगर जिल्ह्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे की, राहता तालुक्यातील मौजे ऐलमवाडी, निघोज, निमगांव कोन्हाळे, पिंपळवाडी, रांजणखोल, रुई, सावळीविहिर बु., सावळीविहिर खुर्द, नांदुर खुर्द आणि नांदुर बु. या १० ग्रामपंचायती व श्रीरामपूर तालुक्यातील मौजे उंदिरगाव, उक्कलगाव, निमगाव खैरी, फत्याबाद, बेलापूर, मुठेवडगाव, वळदगाव, हरेगाव, शिरसगाव आणि खंडाळा या १० ग्रामपंचायती यांना महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या जमिनी विनामुल्य प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

१) महाराष्ट्र शेत जमीन (ज.धा.क.म) अधिनियम, १९६१ कलम २८-१(अअ)मधील पोटकलम (३अ) मधील तरतूदीन्वये राज्य शासन महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाची राहता व श्रीरामपूर तालुक्यातील जमीन

परिशिष्ट 'अ' मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे (ग्रामपंचायत, गट नं. क्षेत्र, सार्वजनिक प्रयोजन) राहाता तालुक्यातील १० ग्रामपंचायती तसेच श्रीरामपूर तालुक्यातील १० ग्रामपंचायतींना त्या त्या स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना सार्वजनिक प्रयोजनासाठी किमान जागेची आवश्यकता, संबंधित विभागाकडील प्रशासकीय मान्यता, निधीची तरतूद, या बाबी अंतिम होणे तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून एकूण ९४.१२ हे. आर क्षेत्र विनामुल्य प्रदान करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

- २) परिशिष्ट -अ मध्ये नमुद केलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना त्यांच्याशी निगडीत संबंधित विभागाची प्रशासकीय मान्यता, किमान जागेची आवश्यकता, निधी उपलब्धता या बाबी अंतिम झाल्यानंतर, सदर जमिनीचा ताबा देण्यास जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

परिशिष्ट "अ"

अ.क्र.	तालुक्याचे नाव	ग्रामपंचायत/ गावाचे नाव	गट नं	क्षेत्र(हे.आर)	एकूण क्षेत्र(हे.आर)	सार्वजनिक प्रयोजन
१.	राहाता	एलमवाडी	८/२	०.८०	०.८०	गावठाण विस्तारीकरण
				०.६५	०.६५	शासकीय घरकुल योजना
				०.२०	०.२०	घनकचरा व्यवस्थापन
			९	०.४०	१.१९	पाणी पुरवठा योजना
			१३	०.७९		
		एकुण			२.८४	
२.		निघोज	६७	१.६७	१.६७	घनकचरा व्यवस्थापन
			६८	२.६९	२.६९	गावठाण विस्तारीकरण
			६९	१.३१	१.५५	शासकीय घरकुल योजना
			२६०	०.२४		
			२१७	२.१५	२.१५	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			८.०६	
३.		निमगाव को-हाळे	३०२	०.४०	०.४०	गावठाण विस्तारीकरण
		एकुण			०.४०	
४.		पिंपळवाडी/ (निमगाव को-हाळे)	२३८/२	२.४५	२.४५	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			२.४५	
५.		रांजणखोल	७९	०.३१	०.३१	गावठाण विस्तारीकरण
			८२/१/४	०.८७	०.८७	घनकचरा व्यवस्थापन
			३९/२	२.७८	२.७८	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			३.९६	
६.		रुई	५३९	०.२३	२.२०	गावठाण विस्तारीकरण
			८२	०.६३		
			२०४	०.५१		
			१७७	०.८३		
			७६	०.२३	०.२३	शासकीय घरकुल योजना
			१३८	०.३३	०.३३	घनकचरा व्यवस्थापन
		एकुण			२.७६	
७.		सावळीविहीर बु	११७/ब	३.६३	७.६८	गावठाण विस्तारीकरण
			१६३	१.६८		
			४३/अ	१.८४		
			६४	०.५३		
				२.००	२.००	शासकीय घरकुल योजना
				०.६०	०.६०	घनकचरा व्यवस्थापन
		एकुण			१०.२८	
८.		सावळीविहीर खुर्द	१.४४	१.८०	१.८०	गावठाण विस्तारीकरण
				०.४३	०.४३	शासकीय घरकुल योजना
				०.९६	०.९६	घनकचरा व्यवस्थापन
		एकुण			३.१९	
९.		नांदुर खुर्द	४	२.९९	२.९९	पाणी पुरवठा योजना

				०.२०	०.२०	गावठाण विस्तारीकरण
				०.२०	०.२०	शासकीय घरकुल योजना
		एकुण			३.३९	
		१०.	नांदुर बु	४७/२	१.३३	०.५०
	०.५०				शासकीय घरकुल योजना	
	०.३०				घनकचरा व्यवस्थापन	
		एकुण			१.३०	
११.	श्रीरामपूर	उंदीरगाव	४२५	१.१६	१.१६	शासकीय घरकुल योजना
				१.००	१.००	पाणी पुरवठा योजना
				१.२३	१.८४	गावठाण विस्तारीकरण
			४३८	०.६१		
				१.००	१.००	घनकचरा व्यवस्थापन
		एकुण			५.००	
१२.		उक्कलगाव	२६७	१.००	१.७०	गावठाण विस्तारीकरण
			१५८/३/१/२	०.०१		
			१५८/२	०.६९		
				०.४५	२.५७	शासकीय घरकुल योजना
			२६७	२.१२	२.९३	पाणी पुरवठा योजना
				०.०५		
			१५८/२	०.०५		
		२९०/५	२.८३			
एकुण			७.२०			
१३.		निमगाव खैरी	हरेगाव १	१.७०	१.७०	गावठाण विस्तारीकरण
				१.००	१.००	शासकीय घरकुल योजना
				०.३०	०.३०	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			३.००	
१४.		फत्याबाद	१०१	०.८८	०.८८	गावठाण विस्तारीकरण
				०.१७	०.१७	शासकीय घरकुल योजना
				०.४०	०.४०	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			१.४५	
१५.		बेलापूर	१४७	२.३३	५.४६	गावठाण विस्तारीकरण
			१४८	२.१०		
			१५१	०.४०		
			७२(ऐनतपुर)	०.२९		
			१३१(ऐनतपुर)	०.३४		
				४.००	६.४२	शासकीय घरकुल योजना
			१४६(बेलापुर)	२.४२		
		१३०(ऐनतपुर)	१.६३		घनकचरा व्यवस्थापन	
एकुण			१३.५१			
१६.		मुठेवडगाव	३ (हरेगाव)	१.४०	१.४०	गावठाण विस्तारीकरण
				०.६०	०.६०	शासकीय घरकुल योजना
				१.००	१.००	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			३.००	
१७.		वळदगाव	८०/१	०.२४	०.२४	गावठाण विस्तारीकरण
		एकुण			०.२४	
१८.		हरेगाव	३	३.५०	३.५०	गावठाण विस्तारीकरण
				३.५०	३.५०	शासकीय घरकुल योजना
				१.००	१.००	घनकचरा व्यवस्थापन
		एकुण			८.००	
१९.		शिरसगाव	५४	७.२३	७.२३	गावठाण विस्तारीकरण
				०.६६	०.६६	शासकीय घरकुल योजना
				३.००	३.००	घनकचरा व्यवस्थापन
				२.००	२.००	पाणी पुरवठा योजना
		एकुण			१२.८९	

२०.		खंडाळा	१४१/२	०.३५	०.३५	शासकीय घरकुल योजना
				०.०५	०.०५	पाणी पुरवठा योजना
				०.८०	०.८०	गावठाण विस्तारीकरण
		एकुण			१.२०	
एकुण ग्रामपंचायती (२०)				एकुण क्षेत्र	९४.१२ हे.आर.	

३. प्रस्तुत जमीन प्रदान करावयाच्या अटी व शर्ती :-

- १) प्रस्तुत जमिनी, संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था भोगवटादार वर्ग-२ म्हणून धारण करतील.
- २) ज्या प्रयोजनासाठी मान्यता देण्यात आली आहे त्याच प्रयोजनासाठी सदर जमिनीचा वापर करणे बंधनकारक राहिल.
- ३) शासनाच्या महसूल व वन विभागाच्या पूर्व परवानगीशिवाय सदर जमीन किंवा तिचा कोणताही भाग किंवा तिच्यातील कोणतेही हितसंबंध विक्री/देणगी देऊन / अदला बदल करून/गहाण ठेऊन/पट्ट्याने देऊन / खाजगी सार्वजनिक सहभाग तत्वावर किंवा बाह्य यंत्रणाद्वारे किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारे हस्तांतरित करता येणार नाही. सदर जमिनीवर अथवा त्याच्या कोणत्याही भागावर अन्य व्यक्ती/संस्था/कंपनी इत्यादीचे कोणत्याही प्रकारचे हक्क निर्माण होतील अशा प्रकारे कोणताही आर्थिक व्यवहार करण्यास प्रतिबंध राहिल. तसेच शासनाच्या महसूल व वन विभागाच्या पूर्वमान्यतेशिवाय सदर जमिनीचे पोट विभाजन करता येणार नाही.
- ४) सदर जमिनीचा ताबा मिळाल्यापासून ३ वर्षांच्या आत मंजूर प्रयोजनासाठी वापर सुरु करणे संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्यावर बंधनकारक राहिल.
- ५) विषयांकित जमिनीवर संबंधित नियोजन प्राधिकरणाच्या विहित परवानगीने व मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार विकास होणे बंधनकारक राहिल. तसेच या व्यतिरिक्त आवश्यकतेनुसार अन्य संबंधित विभाग/शासकीय यंत्रणा यांची मान्यता/पूर्वपरवानगी/ना-हरकत घेणे देखील बंधनकारक राहिल.
- ६) तसेच जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना स्थितीकालानुरूप आवश्यक वाटतील अशा अन्य अटी व शर्ती विहित करण्याची मुभा राहिल.
- ७) वरील अटी/शर्ती पैकी कोणत्याही अटी/शर्तीचा भंग झाल्यास शर्तभंगाबाबत सदर जमीन शासन जमा करण्याचा अधिकार शासनास राहिल

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३१३१९०५३१२८१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(अजित देशमुख)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. मंत्री, (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ४) अपर मुख्य सचिव, ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

- ५) अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग, नाशिक
- ८) जिल्हाधिकारी, अहमदनगर
- ९) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर
- १०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, पुणे
- ११) निवडनस्ती कार्यासन ल-७ (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.